WIKIPEDIA

Idioma komi

Les **llingües komi** (en rusu antiguu *permj*), xuntu col udmurto, conformen el grupu pérmicu de la familia urálica de llingües. Esti artículu va ocupase fundamentalmente del **komi-ziriano** que constitúi la base de la llingua escrita.

Komi
Коми / *Komi*

Faláu en	Rusia
Zona	República de Komi
Falantes	350.000
Familia	Urálicu
	Finu-úgrico Finu-pérmicu Permianu **L. Komi**
Estatus oficial	
Oficial en	Plantía:Xeodatos Komi República de Komi
Reguláu por	*Nun ta reguláu*
Códigos	
ISO 639-1	`kv`
ISO 639-2	`kom`
ISO 639-3	`kpv (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=kpv)`

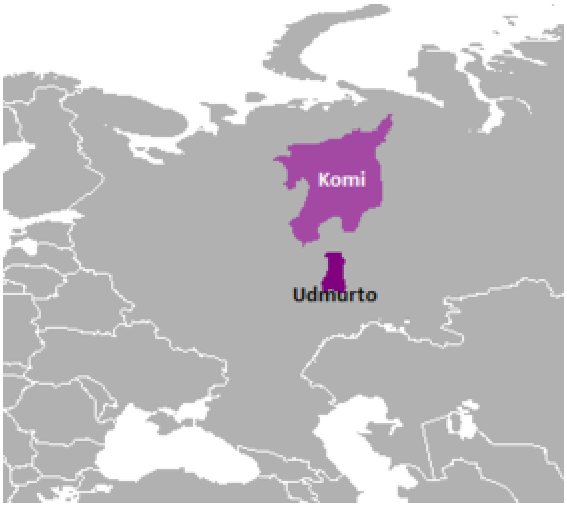

Estensión del komi

Conteníu

Lliteratura komi
Gramática
Dialeutos
El abur
Ver tamién
Referencies
Enllaces esternos

Lliteratura komi

Antes de la Revolución el komi foi usáu casi puramente pa propósitos relixosos, pero anguaño úsase na educación y publicación. Pa ponelo por escritu úsase l'alfabetu cirílicu con dos lletres adicionales: i y ö.

El precursores de la lliteratura komi y komi-permiana fueron básicamente los mesmos. A Ivan Kuratov (1839-1875) considérase-y el primer autor modernu. Tamién son conocíos el poeta Mihail Lebedev (1877-1951) y el filólogu y poeta Vassily Lytkin (1895-1965). Dende finales de los años 20, publicóse tamién lliteratura en permia, nuna llingua lliteraria basada nel dialeutu kudymkar. Ente los autores más reputaos qu'escriben nesti dialeutu inclúyense Mihail Lihachov (1901-1945) y Styepan Karavayev (1908-1973).

Gramática

La numberación en komi del 1 al 10 ye la siguiente: ötik, kIk, kuim, nyol', vit, kwayt, sizim, kökyamIs, ökmIs, das; 11 das öti, 12 das kIk, 20 kIz', 30 komIn, 40 nelyamIn, 100 syo. L'acentu tónicu va na primera sílaba, pero ye movible y non fonémico. Los pronomes personales son: singular 1 me, 2 te, 3 siyö; plural 1 el mio, 2 ti, 3 nayö. El demostrativu ye tayö 'esto?, siyo 'eso'. El pronome interrogativu ye kodi '¿quién?', mIy '¿qué?'. El nome tien dos númberos, marcándose'l plural con -yas, como kerka 'casa', plural kerkyas; vöv 'caballu', plural vövyas.

Dialeutos

La llingua komi estremar en tres dialeutos:

- Komi ziriano, que se fala na parte septentrional de la zona.
- Komi permio.
- Komi yaz'va, qu'apodera na parte meridional. Esti dialeutu ye'l más diverxente de los trés. El númberu de falantes en dialeutu yaz'va envalorar en 1960 en 4.000 persones.

Dellos llingüistes traten al komi ziriano y a los grupos permios como llingües separaes.

El abur

Na segunda metá del sieglu XIV, el misioneru cristianu Stephen de Perm (Styepan Hrap) creó un alfabetu especial pal komi. Esti alfabetu, denomináu "abur", un cambéu de calteres cirílicos y griegos, foi utilizáu dende los primeros testos nel sieglu XIV hasta'l sieglu XVIII. Cuntamos dende antiguu con delles gloses en premiu antiguu, testos llitúrxicos, lleendes icónicas y otros fragmentos. El komi, por tanto, apurrió los segundos testos más antiguos (dempués del húngaru) de toles llingües ugro-fineses.

Mayúscula	**Minúscula**	**Llatín**	**AFI**	**Nome**
А	а	a	[a]	[a]
Б	б	b	[b]	[be]
В	в	v	[v]	[ve]
Г	г	g	[g]	[gue]
Д	д	d	[d]; como palatal, [dj]	[de]
Е	е	y	[je]; [y] dempués de C salvu [t, d, s, z, n, l]	[je]
Ё	ё	ë	[jo]; [o] dempués de [tj, dj, sj, zj, nj, lj]	[jo]
Ж	ж	ž	[]	[y]
З	з	z	[z]; como palatal [zj]	[ze]
И	и	i	[i]	[njebd i] 'i nidiu'
І	і	ï	[i] dempués de [t, d, s, z, n, l]	[jord i] 'i dura'
Й	й	j	[j]	[i kratkəj]
К	к	k	[k]	[ka]
Л	л	l	[l]; como palatal [lj]	[el]
М	м	m	[m]	[em]
Н	н	n	[n]; como palatal [nj]	[en]
О	о	o	[o]	[o]
Ö	ö	ö	[ə]	[ə]
П	п	p	[p]	[pe]
Р	р	r	[r]	[er]
С	с	s	[s]; como palatal [sj]	[ye]
Т	т	t	[t]; como palatal [tj]	[te]
У	у	o	[o]	[o]
Ф	ф	f	[f]	[ef]
Х	х	x	[x]	[xa]
Ц	ц	c	[]	[y]
Ч	ч	č	[j]	[je]
Ш	ш	š	[]	[a]
Щ	щ	šč	[]	[a]
Ъ	ъ		_b	[jord znak] 'signu duru'
Ы	ы	y	[]	[]
Ь	ь	'	_b	[njebd znak] 'signu nidiu'
Э	э	è	[y]	[y]
Ю	ю	ju	[ju]; [o] dempués de [tj, dj, sj, zj, nj, lj]	[ju]
Я	я	ja	[ja]; [a] dempués [tj, dj, sj, zj, nj, lj]	[ja]

- Notes: El símbolu C significa consonante.

Ver tamién

- Idiomes oficiales en Rusia
- Lliteratura en komi
- Mitoloxía Komi

Referencies

Enllaces esternos

- Consulta la edición de Wikipedia **n'idioma komi**.
- Llibros en komi (http://fulib.ru/books.php?action=viewKomiKiv)
- Llibros en komi-permyak (http://fulib.ru/books.php?action=viewKomiPermyakKiv)

Control d'autoridaes	**Proyeutos Wikimedia** · Datos: Q36126 · Multimedia: Komi language (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Komi_language) **Identificadores** · GND: 4207111-2 (https://d-nb.info/gnd/4207111-2) · NDL: 00577330 (https://id.ndl.go.jp/auth/ndlna/00577330) · **Diccionarios y enciclopedies** · Britannica: url (https://www.britannica.com/topic/Komi-language)

Sacáu de «https://ast.wikipedia.org/w/index.php?title=Idioma_komi&oldid=3000485»

La última edición d'esta páxina foi el 2 xnt 2020, a les 11:52.

El testu ta disponible baxo la Llicencia Creative Commons Reconocimientu/CompartirIgual 3.0; puen aplicase otres cláusules más. Llei les condiciones d'usu pa más detalles.